

1. Proszę o
  - a. lekturę kazusu
  - b. przygotowanie stanowiska WSA (objętość 1 strony)

Decyzja SKO

Przedmiotem niniejszej skargi jest ostateczna decyzja Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Ł. z dnia [...] grudnia 2015r. ([...]) utrzymująca w mocy decyzję Wójta Gminy Ł. z dnia [...] listopada 2015r (nr [...]) o wymierzeniu stronie skarżącej – P. S.A. z siedzibą w K. kary pieniężnej w wysokości 108 719,80 złotych z tytułu usunięcia bez zezwolenia 5 sztuk drzew z działki o numerze [...] położonej we wsi L., gmina Ł., stanowiącej własność Powiatu Ł. – Zarządu Dróg Powiatowych. Podstawę materialnoprawną decyzji stanowiły przepisy art. 88 ust. 1 pkt 1 i 2 i 89 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody w związku z par. 2 Rozporządzenia Ministra Środowiska z 22 września 2004r. w sprawie trybu nakładania kar pieniężnych za usuwanie drzew lub krzewów bez wymaganego zezwolenia oraz za zniszczenie zieleni, zadrzewień albo drzew lub krzewów (Dz. U. Nr 219, poz. 2229) w związku z pkt 1 i 3 załącznika do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 października 2004r. w sprawie stawek dla poszczególnych rodzajów i gatunków drzew.

Wymierzenie kary poprzedziły następujące zdarzenia. P. S.A. z siedzibą w K. wystąpiły w listopadzie 2014r. do Wójta Gminy Ł. z wnioskiem o zezwolenie na wycięcie drzew z działki [...] położonej we wsi L. w związku z koniecznością realizacji inwestycji celu publicznego – przebudowy linii elektroenergetycznej 400kV N. W postępowaniu wywołanym powyższym wnioskiem zostały przeprowadzone w dniu [...] grudnia 2014r. oględziny, w trakcie których ustalono, że przedmiotem wniosku są 2 klony i 3 topole, zmierzono obwód pni tych drzew na wysokości 130 cm i odnotowano wynik pomiarów oraz odnotowano, że drzewa zostały przycięte do wysokości około 2,5 metra. Sporządzono dokumentację fotograficzną zastanego stanu na gruncie. Postępowanie w przedmiocie udzielenia zezwolenia zostało umorzone decyzją z dnia [...] marca 2015r. w związku z ustaleniem, że drzewa zostały usunięte mimo braku zezwolenia. Wójt Gminy Ł. po umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia, wszczął z urzędu postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej za usunięcie drzew. Pierwsza decyzja organu I instancji wydana w sprawie w dniu [...] czerwca 2015r. wymierzająca inwestorowi karę pieniężną za wycięcie drzew w kwocie 163 079,70 złotych, została uchylona w trybie odwoławczym przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Ł. decyzją z dnia [...] lipca 2015r. z przekazaniem sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi I instancji. Organ odwoławczy powołał się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 lipca 2014r. sygn. SK 6/12, orzekający o niezgodności z art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP przepisów art. 88 ust. 1 pkt 2 i 89 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody polegającej na tym, że przepisy uznane za niekonstytucyjne przewidują obowiązek nałożenia przez właściwy organ samorządu terytorialnego administracyjnej kary pieniężnej za usunięcie bez wymaganego zezwolenia lub zniszczenie przez posiadacza nieruchomości drzewa lub krzewu, w sztywno określonej wysokości, bez względu na okoliczności czynu. Organ II instancji zalecił organowi I instancji rozważenie powstrzymania się z rozstrzygnięciem o wysokości kary do czasu uchwalenia nowych przepisów w miejsce zakwestionowanych przez Trybunał Konstytucyjny a w przypadku ich nieuchwalenia, umorzenie postępowania administracyjnego.

W trakcie ponownego rozpatrywania sprawy inwestor zwrócił się do organu I instancji o wydanie decyzji w oparciu o znowelizowane przepisy ustawy o ochronie przyrody, w szczególności mając na uwadze nowe brzmienie art. 89 ust. 1 – 11 ustawy. Wskazał, że znowelizowane przepisy przewidują możliwość odstąpienia od wymierzenia kary w sytuacji, gdy wycinający działał w stanie wyższej konieczności.

Decyzją z dnia [...] listopada 2015r. organ I instancji orzekł o wymierzeniu skarżącej spółce kary pieniężnej za wycięcie drzew z działki o numerze [...] położonej we wsi L. w wysokości 108 719,80 złotych. W uzasadnieniu decyzji przywołał następującą argumentację. Stosownie do art. 83 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia wójta, burmistrza lub prezydenta miasta na wniosek, między innymi, posiadacza nieruchomości. Posiadaczem nieruchomości – działki o numerze [...] położonej we wsi L., była skarżąca spółka P., która została upoważniona przez Zarządcę Dróg Powiatowych w Ł. (reprezentującego właściciela drogi powiatowej) do wystąpienia do Wójta Gminy Ł. z wnioskiem o zezwolenie na wycięcie drzew. Spółka P. z takim wnioskiem wystąpiła lecz w trakcie postępowania o udzielenie zezwolenia zdecydowała o wycięciu drzew. Pomimo wyjaśnień wnioskodawcy, że działanie dotyczące przycięcia i usunięcia drzew podyktowane było względami interesu społecznego, w związku z terminem załączenia linii 400kV N. – O. pod napięcie i możliwością wystąpienia niebezpieczeństwa dla życia i zdrowia ludzi i zwierząt, ustawa o ochronie przyrody ani nie przewiduje wyłączenia z obowiązku uzyskania przez właściciela urzędzeń przesyłowych zezwolenia na usunięcie drzew w takim przypadku, ani nie przewiduje wyłączenia odpowiedzialności za samowolne usunięcie drzew, gdyż w sposób sztywny określa wysokość i zasady nakładania kar pieniężnych za usunięcie drzew bez zezwolenia. Wskutek nowelizacji ustawy o ochronie przyrody, będącej konsekwencją wyroku Trybunału Konstytucyjnego w dnia 1 lipca 2014r. w sprawie SK 6/12, a dokonanej ustawą zmieniającą z dnia 25 czerwca 2015r. (Dz. U. z 2015r, poz. 1045) z mocą obowiązującą od dnia 28 sierpnia 2015r., wysokość kary pieniężnej za samowolne wycięcie drzew uległa zmniejszeniu z trzykrotności opłaty za zezwolenie do dwukrotności opłaty za zezwolenie (art. 89 ust. 1 w związku z art. 88 ust. 1 pkt 1 – 3 i w związku z art. 84 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody). Opłata za zezwolenie ustalona została na podstawie gatunku drzewa, obwodu pnia drzewa mierzonego na wysokości 130 cm i współczynnika różnicującego stawkę. Gatunek wyciętych drzew z działki o numerze [...] we wsi L., oraz ich obwód zostały ustalone protokołarnie w trakcie oględzin w terenie w dniu [...] grudnia 2014r., przeprowadzonych w postępowaniu z wniosku o udzielenie zezwolenia. Stosując stawki opłaty za zezwolenie z art. 84 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, przewidziane za 1 cm obwodu pnia drzewa zmierzonego na wysokości 130 cm i mając na uwadze obwody zmierzonych w trakcie oględzin drzew, ich rodzaj oraz uwzględniając przewidziany ustawą współczynnik korygujący stawkę, opłata za zezwolenie na wycięcie drzew wyniosłaby 54 359,90 złotych. Kara za usunięcie drzew bez zezwolenia jest dwukrotnością opłaty i wynosi kwotę wymienioną w decyzji – 108 719,80 złotych. Organ I instancji dodał, że nie mógł być zastosowany przepis art. 89 ust. 2 znowelizowanej ustawy o ochronie przyrody, przewidujący przemnożenie kary przez wielkość 0,6, gdyż wyliczenie takie dotyczyć może jedynie uszkodzenia drzew spowodowanego wykonaniem prac w obrębie korony drzewa. Nie można również było zastosować art. 89 ust. 3 i 4 znowelizowanej ustawy skoro znany był gatunek wyciętych drzew oraz ich obwód. Usunięte drzewa nie należały też do wymienionych w art. 89 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody, gdyż nie były to wywroty, złomy czy drzewa nierokujące szans na przeżycie. Zdaniem organu I instancji wyłączone było także zastosowanie art. 89 ust. 7 ustawy o ochronie przyrody tj. odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej z powodu działania

sprawcy wycięcia drzew w stanie wyższej konieczności, ponieważ sprawca Spółka P. nie należy do podmiotów wyspecjalizowanych do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia życia lub zdrowia, o których to podmiotach mowa w ustawie o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

Odwołanie

W odwołaniu od tej decyzji P. S.A. z siedzibą w K. podniosła następujące argumenty, pominięte – jej zdaniem – przez organ I instancji. Podała, że działała w ważnym interesie publicznym a istniejące pod linią wysokiego napięcia drzewa zagrażały funkcjonowaniu tej linii. Awaria linii mogła stworzyć zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi znajdujących się w najbliższym otoczeniu, w tym użytkownikom drogi. Nadto uszkodzenie linii mogłoby przynieść ogromne straty dla gospodarki narodowej, gdyż przebudowa linii 400kV N. jest inwestycją strategiczną, zasilającą tysiące gospodarstw domowych oraz zakładów przemysłowych. Powyższe okoliczności dowodzą działania w stanie wyższej konieczności przy wycinaniu drzew. Odwołujący się zarzucił organowi I instancji błędne przyjęcie, że stan wyższej konieczności jest przypisany wyłącznie działaniom podmiotów wyspecjalizowanych w niesieniu pomocy. Podnosząc powyższe odwołujący się wnosił o uchylenie decyzji i umorzenie postępowania administracyjnego w sprawie nałożenia kary.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Ł. po rozpoznaniu powyższego odwołania decyzją z dnia [...] grudnia 2015r. orzekło o utrzymaniu w mocy decyzji pierwszoinstancyjnej. Kolegium stwierdziło, że pojęcie "stanu wyższej konieczności" należy do okoliczności wyłączających bezprawność czynu według art. 26 Kodeksu karnego oraz do okoliczności wyłączających odpowiedzialność za niektóre delikty cywilne w myśl art. 424 Kodeksu cywilnego. Ustawa o ochronie przyrody samodzielnie tego pojęcia nie definiuje, mimo iż przewiduje w art. 89 ust. 7 odstępstwo od wymierzenia kary pieniężnej za samowolne wycięcie drzew w przypadku ich wycięcia w stanie wyższej konieczności. Organ II instancji stwierdził, że w takiej sytuacji, stosując systemowe podejście, należy się posłużyć znaczeniem pojęcia wypracowanym w prawie cywilnym oraz wynikającym z definicji słownikowej języka polskiego. Mając na uwadze tę definicję oraz wykładnię prawa cywilnego, Kolegium stwierdziło, że usunięcia 5 drzew bez zezwolenia nie można uznać za działanie spowodowane stanem wyższej konieczności. Nie istniało bowiem rzeczywiste i nieuchronne niebezpieczeństwo zerwania linii elektroenergetycznej przez rosnące pod nią drzewa, wcześniej przycięte i ogłowione. Z załączonego do sprawy protokołu oględzin drzew, które odbyły się w dniu [...] grudnia 2014r. wynika bowiem, że drzewa były przycięte do wysokości 2,5 m i nie mogły w trakcie trwającego postępowania o zezwolenie na wycięcie, zagrażać zerwaniem budowanej linii elektroenergetycznej. Nie zostało udowodnione, że stan zagrożenia istniał w dacie wycinania drzew. Fakt działania skarżącego jako przedsiębiorcy przesyłowego w interesie publicznym, nie zwalnia tego podmiotu z obowiązku uzyskania zezwolenia na wycinkę drzew. Ten obowiązek wynika z art. 83 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody. Organ II instancji zaznaczył, że w sytuacjach zagrażających bezpieczeństwu ustawa zwalnia jedynie od pobierania opłat za zezwolenie na wycięcie drzew. Kolegium wskazało następnie, że ustawa nowelizująca ustawę o ochronie przyrody przewidywała w przepisach przejściowych stosowanie w postępowaniach administracyjnych wszczętych przed nowelizacją a niezakończonych decyzją ostateczną do dnia wejścia w życie nowelizacji, przepisów dotychczasowych, chyba że kara pieniężna wymierzana na podstawie przepisów w nowym brzmieniu byłaby względniejsza. Mając na uwadze przepisy przejściowe i stosując względniejszą dla

odwołującego się regulację prawną, wyliczona przez organ I instancji kara w kwocie 108 719,80 złotych jest karą zgodną z prawem i właściwie ustaloną.

Skarga

We wniesionej do sądu administracyjnego skardze na wyżej opisaną decyzję ostateczną, P. S.A. z siedzibą w K. podniósł następujące zarzuty:

- naruszenia prawa materialnego w postaci art. 89 ust. 7 ustawy o ochronie przyrody poprzez błędną jego wykładnię skutkującą niezastosowaniem tej normy w sprawie, co miało wpływ na treść decyzji;
- naruszenia przepisów procedury administracyjnej tj. art. 7, 77 i 107 K.p.a. poprzez niezbadanie przez organ II instancji całości sprawy

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy organowi II instancji do ponownego rozpatrzenia.

W uzasadnieniu skargi Spółka P. podniosła, że organ II instancji definiując na potrzeby postępowania pojęcie "stanu wyższej konieczności" pominęło rozumienie tego pojęcia definiowane prawem administracyjnym. Skarżąca spółka nawiązała do stanowiska wyrażonego w doktrynie prawa administracyjnego na temat stanu wyższej konieczności a konkretnie w artykule G. Łaszczycy "Stan wyższej konieczności w ogólnym postępowaniu administracyjnym", opublikowanym w Samorządzie Terytorialnym 2007/4/55-65 a także do stanowiska wyrażonego przez NSA w wyroku z 23 lipca 2008r. sygn. II OSK 819/07. Spółka stwierdziła również brak sięgnięcia przez organ do definicji pojęcia "stan wyższej konieczności" w prawie karnym. Strona skarżąca zaprzeczyła stwierdzeniu organu, że na działanie w stanie wyższej konieczności mogą się powoływać jedynie podmioty wyspecjalizowane do niesienia pomocy. Taki wniosek, zdaniem spółki, sprzeczny jest z literalnym brzmieniem art. 89 ust. 7 ustawy o ochronie przyrody. Zdaniem skarżącej, organ II instancji nie zbadał całości sprawy albowiem nie odniósł się do zarzutu odwołania co do wyboru podmiotu zobowiązanego do poniesienia kary pieniężnej tj. odpowiedzi na pytanie dlaczego karę nałożono nie na faktycznego sprawcę wycięcia drzew tj. wykonawcę linii elektroenergetycznej.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Ł. w odpowiedzi na skargę wniosło o jej oddalenie.

WSA

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku zważył, co następuje;

Skarga podlegała oddaleniu albowiem, wbrew zarzutom w niej podniesionym, zaskarżona decyzja nie naruszyła przepisów prawa materialnego i procesowego uznawanych przez stronę skarżącą za naruszone a skład orzekający nie będąc związanym zarzutami i wnioskami skargi, nie dopatrzył się innych naruszeń prawa mających wpływ, w odniesieniu do prawa materialnego, czy mogących mieć wpływ, w odniesieniu do prawa procesowego, na treść decyzji.

Przed wszystkim zauważyć należy, że w sprawie zakończonej ostateczną decyzją, stanowiącą obecny przedmiot zaskarżenia, stosowane były przepisy ustawy o ochronie przyrody w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą z dnia 25 czerwca 2015r. o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r. poz.1045). Na mocy tejże ustawy, zmieniona została treść przepisów ustawy o ochronie przyrody regulujących odpowiedzialność finansową za naruszenie wynikającej z art. 83 ust. 1 ustawy dopuszczalności usuwania drzew lub krzewów z terenu nieruchomości wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia właściwego organu (co do zasady wójta, burmistrza, prezydenta miasta). Ustawodawca "złagodził" surowość dotychczasowych sankcji a przepisami przejściowymi nakazał stosowanie względniejszych kar pieniężnych również w postępowaniach, o których mowa w art. 88 i 89 ustawy o ochronie przyrody, wszczętych wcześniej i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie nowelizacji tj. przed 28 sierpnia 2015r. Organy obu instancji orzekające w sprawie niniejszej nie mogły umorzyć postępowania albowiem ustawodawca umorzenie wszczętych wcześniej postępowań zastrzegł jedynie dla przypadków dotyczących kary pieniężnej za czyn, który nie jest zagrożony taką karą w świetle znowelizowanych przepisów (vide: art. 53 ust. 3 i 4 ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym oraz niektórych innych ustaw). Przypadek usunięcia drzew objęty zaskarżoną karą pieniężną nie mieścił się w wymienionych art. 83 "f" ust. 1 przypadkach ustawowych zwolnien z obowiązku uzyskania zezwolenia na usunięcie drzew (o czym szerzej w dalszej części uzasadnienia) a w konsekwencji podlegał obligatoryjnej karze pieniężnej za naruszenie obowiązku usunięcia drzew bez zezwolenia. Nie wystąpiły też okoliczności uzasadniające odstąpienie od wymierzenia kary, bądź jej obniżenie, wymienione art. 89 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody.

Przypomnieć zatem należy, że zgodnie z mającym zastosowaniem w sprawie brzmieniem art. 83 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia wydanego na wniosek:

1. posiadacza nieruchomości – za zgodą właściciela tej nieruchomości;
2. posiadacza urządzeń, o których mowa w art. 49 par. 1 ustawy Kodeks cywilny, jeżeli drzewo lub krzew zagrażają funkcjonowaniu tych urządzeń;

Stosownie natomiast do treści art. 88 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, wójt, burmistrz albo prezydent miasta wymierza administracyjną karę pieniężną za:

- 1.usunięcie drzewa lub krzewu bez wymaganego zezwolenia;
2. usunięcie drzewa lub krzewu bez zgody posiadacza nieruchomości;
- 3 zniszczenie drzewa lub krzewu;
- 4 uszkodzenie drzewa spowodowane wykonywaniem prac w obrębie korony drzewa;

Jak stanowi ustęp 2 art. 88 ustawy, kara, o której mowa w ustępie 1, jest nakładana na posiadacza nieruchomości, albo właściciela urządzeń, o których mowa w art. 49 par. 1 Kodeksu cywilnego, albo na inny podmiot, jeżeli działał bez zgody posiadacza nieruchomości.

Przepis art. 89 ustawy o ochronie przyrody reguluje kwestię ustalania wysokości kary, przewidując ją, co do zasady, w wysokości dwukrotności opłaty za usunięcie drzewa lub krzewu, a przepis art. 83 "f" ww. ustawy wskazuje przypadki wyłączenia z obowiązku uzyskania zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów z terenu nieruchomości.

Organy administracji obu instancji prawidłowo w kontrolowanym postępowaniu ustaliły, że P. S.A. z siedzibą w K. , dysponując zgodą właściciela nieruchomości o numerze geodezyjnym [...] położonej we wsi L., gmina Ł., wystąpiły w listopadzie 2014r. do Wójta Gminy Ł. z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na wycięcie 5 sztuk drzew z ww. nieruchomości (2 klonów zwyczajnych i 3 topoli szarych) uzasadniając wycięcie potrzebą przebudowy linii elektroenergetycznej 400 kV N. Prawidłowo też ustaliły, że pierwsze oględziny w terenie przeprowadzone w dniu [...] grudnia 2014r. w ramach postępowania o udzielenie zezwolenia na usunięcie drzew, wykazały fakt ich ogłowienia do wysokości około 2,5 metra, natomiast kolejne oględziny przeprowadzone w dniu [...] lutego 2015r. wykazały fakt całkowitego wycięcia drzew. To ostatnie ustalenie skutkowało umorzeniem postępowania w sprawie zezwolenia na wycięcie drzew jako bezprzedmiotowego i wszczęciem postępowania w sprawie wymierzenia kary pieniężnej za ich usunięcie bez zezwolenia. Ustalenia w tym zakresie nie są kwestionowane przez stronę skarżącą i w pełni znajdują pokrycie w materiale dowodowym zgromadzonym w aktach administracyjnych (dołączonym wniosku o udzielenie zezwolenia, protokołach z oględzin, materiale fotograficznym, decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na wycięcie drzew). Z punktu widzenia zastosowanej sankcji pieniężnej, są to fakty najistotniejsze. Na działce o numerze [...] we wsi L., gmina Ł., doszło do usunięcia drzew bez zezwolenia, o które to zezwolenie ubiegała się skarżąca spółka, będąca posiadaczem nieruchomości i właścicielem urządzeń przesyłowych (linii elektroenergetycznej), uprawniona do ubiegania się o zezwolenie na wycięcie drzew zagrażających funkcjonowaniu urządzeń przesyłowych i jako właściciel urządzeń przesyłowych wskazana wprost ustawą o ochronie przyrody jako jeden z adresatów kary pieniężnej nakładanej za usunięcie drzew bez zezwolenia.

Skład orzekający nie podzielił twierdzenia strony skarżącej o niedopuszczalności nałożenia na nią kary pieniężnej. Zwraca uwagę na to, że skarżąca spółka w dacie usuwania drzew była posiadaczem nieruchomości, na której rosły drzewa, o czym świadczy wprost traktowanie siebie jako posiadacza nieruchomości we wniosku o zezwolenie na usunięcie drzew i powołanie się na art. 83 ust. 1 pkt 1 jako podstawę ubiegania się za zgodą właściciela nieruchomości o udzielenie zgody na usunięcie drzew. Nadto była i jest właścicielem linii elektroenergetycznej 400 kV N., dla potrzeb budowy której ubiegała się o zezwolenie na wycięcie drzew. Na swoje uprawnienia właścicielskie do urządzeń przesyłowych w postaci linii elektroenergetycznej 400 kV N. powołała się w piśmie wystosowanym do Wójta Gminy Ł. z dnia [...] stycznia 2015r. W tej sytuacji, w świetle brzmienia art. 88 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy o ochronie przyrody oraz opisanych wyżej ustaleń co do roli skarżącej spółki w procesie inwestycyjnym budowy linii elektroenergetycznej, przerzucanie odpowiedzialności finansowej za usunięcie drzew bez

zezwolenia na osobę trzecią - bezpośredniego wykonawcę budowy, może być odebrane jako nieudolna próba uniknięcia sankcji za bezprawność własnego zachowania. Podkreślić należy, że skarżąca spółka została ukarana na podstawie art. 88 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody, natomiast osoba trzecia w stosunku do posiadacza nieruchomości, musiałaby zostać ukarana wyłącznie na podstawie art. 88 ust. 1 pkt 2 tj. za usunięcie drzew bez zgody posiadacza nieruchomości, czyli podmiotu uprawnionego do uzyskania zezwolenia, gdyż sama nie mogłaby skutecznie o takie zezwolenie wystąpić. Powyższe oznacza, że dla odpowiedzialności wykonawcy linii elektroenergetycznej za usunięcie drzew konieczne byłoby wykazanie samowolności działań wykonawcy robót budowlanych i braku wiedzy podmiotu uprawnionego do ubiegania się o zezwolenie co do samowoli bezpośredniego sprawcy wycinki. W orzecznictwie sądów administracyjnych wypracowany został pogląd, że dla obarczenia odpowiedzialnością z art. 88 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody, należałoby wykazać istnienie związku przyczynowego pomiędzy działaniem podmiotu trzeciego (tj. nieuprawnionego do ubiegania się o zezwolenie na usunięcie drzew) a zniszczeniem drzew lub krzewów. Wymierzenie kary pieniężnej za usunięcie drzew bez zezwolenia podmiotowi nieuprawnionemu do uzyskania takiego zezwolenia, może nastąpić jedynie gdy podmiot ten działał bez wiedzy posiadacza nieruchomości. Natomiast kara pieniężna za usunięcie drzew bez zezwolenia nakładana na podmiot uprawniony do uzyskania zezwolenia na usunięcie drzew, jest nakładana zarówno wtedy, gdy podmiot ten sam dokonał usunięcia drzew, jak też i wtedy, gdy zlecił dokonanie wycięcia osobie trzeciej, jak też i wtedy, gdy wiedział o zamiarze wycięcia drzew przez osobę trzecią i godził się na takie działanie. W okolicznościach niniejszej sprawy nie można zatem pomijać bezspornie wynikającego z materiału dowodowego zawartego w aktach administracyjnych, faktu wiedzy skarżącej spółki (inwestora, właściciela urządzeń przesyłowych i posiadacza nieruchomości, na której rosły drzewa) o działaniach wykonawcy i pełnej akceptacji takich działań. Świadczy o tym wprost treść odwołania od decyzji pierwszoinstancyjnej, w którym działanie wykonawcy robót budowlanych skarżąca spółka usprawiedliwia potrzebą realizacji strategicznej inwestycji celu publicznego i obiektywną koniecznością usunięcia drzew znajdujących się pod budowaną linią wysokiego napięcia. W tej sytuacji opisany w skardze zarzut braku odniesienia się przez organ odwoławczy do kwestii odpowiedzialności wykonawcy robót budowlanych za usunięcie drzew staje się zarzutem chybionym, skoro w odwołaniu samowolnego działania wykonawcy robót spółka nie zarzucała.

Sąd nie podzielił też zarzutu błędnego niezastosowania przez organy obu instancji przepisu art. 89 ust. 7 ustawy o ochronie przyrody. Przepis ten stanowi o niewymierzaniu kary pieniężnej za usunięcie drzew bez zezwolenia w przypadku usunięcia drzewa lub krzewu albo uszkodzenia drzewa w okolicznościach uzasadnionych stanem wyższej konieczności. Sąd zgadza się ze stanowiskiem organu odwoławczego, że w sytuacji, gdy sama ustawa o ochronie przyrody nie definiuje pojęcia "stanu wyższej konieczności", konieczne jest systemowe poszukiwanie znaczenia tego pojęcia oraz sięgnięcie do słownikowego rozumienia pojęcia, przy czym z uwagi na brak odesłania przez ustawę o ochronie przyrody w art. 89 ust. 7 do przepisów prawa cywilnego czy karnego, korzystanie z definicji pojęcia w znaczeniu potocznym wydaje się bardziej uzasadnione. Według zaś Słownika Języka Polskiego pod redakcją W. Doroszewskiego, stan wyższej konieczności to sytuacja, w której sprawca działa w celu odwrócenia bezpośredniego zagrożenia. Na gruncie ustawy o ochronie przyrody i w odniesieniu do oceny działań właściciela urządzeń przesyłowych, mogłaby to być sytuacja bezpośredniego zagrożenia przez drzewa lub krzewy funkcjonowaniu urządzeń przesyłowych, skoro co do zasady taka sytuacja uprawnia

właściciela urządzeń przesyłowych, do ubiegania się o zezwolenie na usunięcie drzew i krzewów ze skorzystaniem z zwolnienia od opłaty za zezwolenie. Trafnie jednak organ odwoławczy zwrócił uwagę w uzasadnieniu swojej decyzji, że całkowitemu usunięciu uległy drzewa wcześniej przycięte i ogłowione, wobec czego absolutnie nie można dopatrzeć się rzeczywistego i nieuchronnego zagrożenia dla zerwania linii elektroenergetycznej przez ogłowione pnie drzew, uzasadniającego całkowite ich wycięcie.

Trafnie organ odwoławczy uznał również, że nie zaistniały w sprawie okoliczności wyłączające potrzebę uzyskiwania zezwolenia na wycięcie drzew, enumeratywnie wymienione w punktach 1 – 15 ustępu 1 art. 83 "f" ustawy o ochronie przyrody, przepisu dodanego do ustawy o ochronie przyrody na mocy opisanej wyżej nowelizacji ustawy. Sam fakt, że skarżąca spółka wystąpiła z wnioskiem o udzielenie zezwolenia wskazuje, że od początku musiała być świadoma takiego obowiązku. Punkt 13 art. 83 "f" ust. 1 ustawy o ochronie przyrody nie dotyczy działań przedsiębiorstwa elektroenergetycznego a wyłącznie jednostek ochrony przeciwpożarowej lub innych właściwych służb ustawowo powołanych do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia życia lub zdrowia. Z uzasadnienia projektu ustawy nowelizującej wynika, że ustawodawca wymienionym przepisem przewidział możliwość usunięcia drzew lub krzewów bez konieczności uzyskania zezwolenia na ich usunięcie w stanie wyższej konieczności, proponując, by przepis ten dotyczył jedynie podmiotów wyspecjalizowanych do niesienia pomocy tj. jednostek ochrony przeciwpożarowej lub innych właściwych służb ustawowo powołanych do niesienia pomocy osobom w stanie nagłego zagrożenia życia lub zdrowia, o których to podmiotach mowa w ustawie z dnia 8 września 2006r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym. Ustawa powyższa w ogóle nie zalicza działań przedsiębiorstw będących właścicielami linii przesyłowych do zadań związanych z ratownictwem medycznym.

W sprawie niniejszej organy administracji dokonały analizy okoliczności faktycznych sprawy zarówno poprzez pryzmat wyszczególnionych art. 83 "f" ust. 1 przypadków wyłączenia z obowiązku uzyskiwania zezwolenia na wycięcie drzew, trafnie nie dopatrując się w nich zaistnienia któregośkolwiek z przypadków takiego wyłączenia, jak też poprzez pryzmat ustawowych okoliczności uzasadniających odstąpienie od wymierzania kary lub częściowe jej umorzenie, wskazanych w art. 89 ust. 1-11 ustawy o ochronie przyrody. Nie nasuwa też wątpliwości prawidłowość wyliczenia kary pieniężnej oparta na bezpośrednim pomiarze pni drzew i zastosowaniu urzędowych stawek i współczynników różnicujących stawki. Samego wyliczenia kwoty kary skarżąca spółka zresztą nie kwestionuje.

Zarzut naruszenia przepisów proceduralnych jest także niezasadny. Przepisy, których naruszenie zarzuca spółka tj. art. 7, 77 par. 1 i 107 par. 3 K.p.a. w powiązaniu z art. 8 i 80 K.p.a. nakazują organom administracji publicznej wyjaśnienie istotnych dla załatwienia sprawy okoliczności po wyczerpującym zebraniu, rozpatrzeniu i ocenie całego materiału dowodowego oraz kierowanie się zasadą prowadzenia postępowania w sposób budzący zaufanie do jego uczestników a także należytego i pełnego uzasadnienia decyzji. W kontrolowanym postępowaniu organy obu instancji w sposób wyczerpujący ustaliły okoliczności faktyczne sprawy i właściwie oceniły cały materiał dowodowy, a wyraz temu dały w uzasadnieniach swoich decyzji, w pełni oddających rzeczywisty stan rzeczy i zawierających należyłą argumentację swoich stanowisk.

Mając powyższe na uwadze Sąd skargę jako niezasadną oddalił (art. 151 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi)

